

FAQ om solceller på kommunale tage – opdateret maj 2023

Denne FAQ henvender sig både til kommunalpolitikere og fagmedarbejdere, der har interesse i solceller på kommunale tage.

Kommunerne vil gerne bidrage til den grønne omstilling og har som landets største bygningssejer et betydeligt potentiale for at producere egen grøn strøm fra solceller på tagene af de kommunale bygninger.

De offentlige bygninger, hvor langt de fleste er kommunale, har et samlet potentiale til at producere op mod 1 GW solenergi på tagflader. Kommunerne ser det som en lavthængende frugt i deres klimaindsats, idet bygningerne typisk er tæt på elnettet, og solcellerne placeret på en måde, der generer naboer mindre end solceller placeret på landjorden.

Men kommunerne oplever, at der er en række administrative benspænd, som står i vejen for at udnytte potentialet. I den aktuelle debat verserer en række spørgsmål og argumenter, ligesom reglerne på området ændres løbende. Med denne FAQ ønsker KL ud fra nyeste viden at samle op på, hvad der er op og ned i debatten set fra et kommunalt perspektiv.

FAQ er delt op i to kategorier af spørgsmål: Spørgsmål til kommunerne, som verserer i debatten, og faktuelle spørgsmål til reglerne.

Spørgsmål til kommunerne, der er til debat

1. Ønsker kommunerne at tjene på solceller på tage og drive kommerciel virksomhed?

Elproduktion på de kommunale tage skal efter gældende regler ske på kommercielle vilkår. Men kommunerne ønsker som udgangspunkt kun at producere til eget forbrug, uden at det er dyrere end at købe strøm fra nettet.

2. Ønsker kommunerne at undgå at betale afgifter?

Nej, kommunerne ønsker kun, at det er omkostningsneutralt, dvs. at det ikke skal være dyrere samlet set at producere strømmen selv end at få det fra nettet. Kommunerne betaler en høj elafgift, også af deres egetforbrug. Det gør private virksomheder ikke. For kommunerne handler det altså om, at den samlede businesscase skal gå i nul, og at overskydende strøm kan lægges ud på nettet. Det giver ikke mening, at kommunerne skal slukke for et anlæg, der producerer for meget strøm.

3. Ønsker kommunerne at undgå at betale tariffer for brug af elnettet?

Nej. Kommunerne anerkender fuldt ud, at der er behov for, at brugere af elnettet også betaler til vedligehold og drift af nettet. Kommunerne ønsker blot at blive ligestillet med private selskaber.

Dato: 9. februar 2023

Sags ID: SAG-2022-04159
Dok. ID: 3329555

E-mail: LCBJ@kl.dk
Direkte: 3370 3652

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 6

4. *Hvorfor er kommunerne optaget af økonomien? Kan de ikke prioritere den grønne omstilling uden at tænke i kroner og ører?*

Kommunerne er forpligtet til at bruge borgernes penge hensigtsmæssigt. Hvis det er dyrere at producere grøn energi selv end at købe fra nettet, er det grundlæggende ikke en rentabel prioritering for en kommune. Kommunerne prioriterer den grønne omstilling ad mange kanaler, også selvom det koster penge. Solceller er blot et tema, hvor det er gjort ekstra besværligt for kommunerne at bidrage.

5. *Beder kommunerne om indirekte statsstøtte?*

Nej. Ministeren har anslået beløbet til 300 mio. kr., hvis elafgiften skal fjernes for kommunerne. Det er en politisk prioritering, hvordan midlerne skal fordeles. Regeringen kan vælge at poste penge i den grønne omstilling, fx ved at lette opstillingen af solceller på tagene for kommunerne. Kommunerne ønsker ikke at gå på markedet og slå priserne fra de private. Derimod er det meget vigtigt, at kommunerne og private opstillere samarbejder om mulige løsninger for at sætte solceller op.

6. *Er kommunerne imod selskabsdannelse?*

Nej, kommunerne driver allerede i dag flere selskaber, fx forsyningsselskaber, forbrændingsanlæg eller kommunale redningsberedskaber. Der skal bare være proportionalitet mellem den aktivitet, der selskabsgøres, og det administrative arbejde med at oprette og drive et selskab. Hvis en kommune har en skole og bare gerne vil sætte solceller på taget af den, står det typisk ikke mål med arbejdet ved at oprette og drive et selskab.

7. *Hvorfor er selskabsdannelsen besværlig for kommunerne?*

Når kommunerne skal drive et selskab, følger der en række administrative opgaver med. Selskabet skal have en bestyrelse, og der skal bl.a. afregnes moms og skat, ligesom regnskabet skal påtegnes af en revisor mv. Det kan betyde, at en kommune skal ansætte medarbejdere for blot at drive selskabet. Derudover må økonomien ikke regnes i kommunens eget økonomisystem. Det betyder, at kommunerne skal investere i et nyt eller andet system, der kan håndtere selskabets økonomi. Samlet set kan besværet og omkostningerne med at drive et selskab langt overstige gevinsten ved en afgrænset aktivitet, fx at sætte solceller op på en skole. Og så giver det ikke længere mening for en kommune.

8. *Kan kommunerne ikke bare lave ét fælles solcelleselskab – og er det så ikke nemt?*

Kommunerne må gerne gå flere sammen om ét selskab. Det kan lette på nogle administrative udfordringer. Det rejser dog en masse spørgsmål om, hvordan kommunerne fordeler afgifter, tariffer og momsafregning, fordi kommunerne kan have forskellig tagkapacitet, og solcelleanlæggene hver især producerer strøm på forskellige tidspunkter. Der skal også være enighed om sammensætning af selskabets bestyrelse, indskudskapital og lånegaranti. Dertil kommer spørgsmål om, hvordan man anvender eventuelle frie midler, håndterer økonomisk tab, og hvordan man modregner beløb, der eventuelt tages ud af selskabet. Så i virkelighedens verden er det ikke en nem løsning, selv om det kan lyde enkelt.

Dato: 9. februar 2023

Sags ID: SAG-2022-04159
Dok. ID: 3329555

E-mail: LCBJ@kl.dk
Direkte: 3370 3652

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 6

9. *Hvorfor laver kommunerne ikke energifællesskaber – fx mellem skoler og almene boliger?*

Reglerne om energifællesskaber er komplekse. KL kigger i øjeblikket på, om energifællesskaber har potentiale til at være én af flere mulige løsninger. Det følger KL op på.

10. *Hvorfor er solceller på tagene vigtige for kommunerne, når det er besværligt, og der er mere plads på landjorden til store solcelleparker?*

Stort set alle kommuner laver klimahandleplaner og har fokus på at sænke CO₂-udledningen. Det er både inden for kommunens grænser og ikke mindst i kommunens egne bygninger, bilflåde mv. Solceller på tage kan foregå hurtigt, fordi tagfladerne typisk er placeret der, hvor elnettet allerede er, og hvor energien kan produceres tæt på, hvor den skal bruges. Anlæg på tage generer heller ikke naboer lige så meget, som de kan gøre i det åbne land, hvor borgermodstanden kan være betydelig og føre til lange klagesager mv. I større byer og for bykommuner er solceller på tage særligt vigtigt, fordi de ikke har lige så stor mulighed for at sætte vindmøller og store solcelleparker op på landjorden, som landkommuner har. Et solcelleanlæg på et tag reducerer alt andet lige den mængde vedvarende energi, der skal findes plads til på landjorden, så man kan bruge arealet til natur og biodiversitet, klimatilpasning eller andet. Ud fra et kommunalt perspektiv er det vigtigt, at både by- og landkommuner bidrager til den grønne omstilling, så den ikke udfordrer sammenhængskraften på tværs af landet.

11. *Er det indirekte statsstøtte at sætte elafgiften ned for kommuner, som fremført i debatten?*

Regeringen har et ambitiøst klimamål og understreger ofte, hvor vigtigt det er med tempo i den grønne omstilling, at udnytte alle eksisterende muligheder samt gå nye veje, hvis målet skal nås. I sidste ende handler det om, hvad der er politisk vilje til for at gennemføre grøn omstilling hurtigt og uden for stort besvær. Her er solceller på tage en oplagt vej til at producere grøn energi og sænke CO₂-udledningen. Hvis man fjerner eller lemper afgiften for kommunerne, har staten rigtig nok et provenutab. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet anslår, at en afgiftsnedsættelse til kommunerne for en fuld udbygning af solceller på tage vil koste staten i omegnen af 300 mio. kr./år på landsplan. Det er et politisk spørgsmål, om man er villig til at investere det, der skal til, i den grønne omstilling. Aktuelt har regering og Folketing fx besluttet milliardstore investeringer i udrulning af fjernvarme.

Dato: 9. februar 2023

Sags ID: SAG-2022-04159
Dok. ID: 3329555

E-mail: LCBJ@kl.dk
Direkte: 3370 3652

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 6

Spørgsmål til reglerne på området

Dato: 9. februar 2023

Sags ID: SAG-2022-04159
Dok. ID: 3329555

E-mail: LCBJ@kl.dk
Direkte: 3370 3652

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 6

1. Kan kommunerne lade andre drive solcelleanlægget og dermed slippe for at danne et selskab?

Ja, i nogle tilfælde kan det være en fornuftig løsning, men det kan ikke bruges som generel anbefaling. En kommune kan fx udleje tagfladen til en solcellevirksomhed, som opstiller og drifter afregningen med anlægget. I det tilfælde skal tagfladen udlejes på markedsvilkår, og der er en række forhold, der skal afklares mellem kommune og selskab. Det kan handle om, hvordan tariffer, afgifter og elpris fordeles mellem kommune og et privat selskab. Det er KL's opfattelse, at det kan være en god model for nogle kommuner, men at der fortsat er uklarhed om, hvordan afgifterne fordeler sig mellem virksomheden og kommunen. Nogle kommuner har derudover elkøbsaftaler med deres elselskab, som gør, at de ikke kan leje ud til private, inden aftalen er udløbet.

2. Kan kommunerne få dispensation fra kravet om selskabsudskillelse?

Ja, men mulighederne er begrænsede. Kommunerne kan få dispensation, hvis solcellerne etableres i forbindelse med nybyggeri eller gennemrenoveringer og samtidigt er en del af bygningens såkaldte "energiramme". Sættes der flere solceller op, skal de selskabsdannes eller ejes af tredjepart. Det er ikke en gyldig grund, hvis kun taget skal skiftes, eller hvis bygningen skal have nye vinduer. Det vil gavne kommunerne, hvis mulighederne for dispensation blev udvidet til de situationer, hvor man i forvejen arbejder med at energieffektivisere bygningen. Energistyrelsen har vejledt om, hvad det vil sige at gennemrenovere en bygning i [vejledning om reglerne om egetforbrug af elektricitet fra kommunale og regionale solcelleanlæg](#) fra september 2022.

3. Hvorfor bruger en bygning mere strøm end energirammen?

Energirammen er en teoretisk beregning af den energi, bygningen skal bruge på ventilation, varme, køling, belysning i kontorer og pumper. Al forbrug til computere, servere, tekøkkener, industrikøkkener og særbelysning, fx i parkeringskældere, er ikke en del af bygningens energiramme. Der er brug for den strøm, så hvorfor ikke kunne producere den selv?

4. Bliver kommunerne modregnet i bloktilskud med de besparelser, der opnås?

Ja. Kommunale elproduktionsvirksomheder er omfattet af modregningsreglerne i elforsyningsloven og i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Ved modregning omfattes enhver økonomisk værdi, der tilflyder kommunen, uanset form. Det kan være en besparelse, eller hvis kommunen trækker et eventuelt overskud ud af et solcelleselskab. Det kan indrettes sådan, at man ikke opnår en reel besparelse, og derved ikke skal håndtere modregningsreglementet. KL samler erfaring om disse muligheder løbende.

5. Skal hvert solcelleanlæg have sit eget selskab?

Nej. Kommunerne må gerne etablere flere solcelleanlæg inden for samme selskab.

6. Kan et selskab ligge i det kommunale forsyningselskab?

Ja. Selskabet vil fx kunne være kommunens eksisterende forsyningselskab med begrænset ansvar eller et nyoprettet aktieselskab (A/S) eller anparts-

selskab (ApS), som ejes enten helt eller delvist af kommunen. Det vil omvendt ikke kunne være et interessentskab (I/S), da ejerne direkte hæfter for et I/S. Kommuner og regioner vil også kunne gå sammen om et fællesejet selskab til opsætning og drift af solcelleanlæg i flere kommuner eller regioner.

7. Kan kommunerne oplade elbiler ét sted i kommunen med strøm produceret et andet sted?

Nej, ikke hvis produktionen og forbruget er placeret langt fra hinanden. Hvis strømmen skal transporteres mere end 500 meter på tværs af matrikler, må det ikke gøres i interne net. Det viser Energiklagenævnets afgørelse i en sag om adgang til at forbinde vindmøller direkte hos virksomheder i Hirtshals Havn. Kommunerne vil gerne have mulighed for at producere strøm på hal-lens tag til at oplade elbilerne et andet sted i kommunen, uden det bliver for dyrt. Det er blevet muligt at dele strøm gennem direkte linjer, hvis der er identitetssammenfald mellem elkunderne. Læs mere om det i lov om ændring af elforsyningsloven. [Lov om ændring af lov om elforsyning og lov om afgift af elektricitet \(Implementering af forskellige aftaler om grøn omstilling, herunder dele af power-to-x-aftalen af 15. marts 2022\) \(retsinformation.dk\)](#). KL vender løbende mulighederne med Energistyrelsen, og vi håber at tilføje mulige løsninger til denne FAQ.

8. Hvorfor kan den strøm, der er i overskud på en adresse, ikke bruges gratis på en anden kommunal adresse?

Reglerne sikrer, at kommunerne betaler til det fælles elnet, hvis strømmen skal transporteres langt. Man har mulighed for at transportere strøm på et internt net, men kun op til 500 meter. Der er krav om "tæt og reel geografisk og brugsmæssig sammenhæng mellem forbrugs- og produktionssted". De 500 meter har Energiklagenævnet indirekte behandlet i en afgørelse om vindmøller og virksomheder på Hirtshals Havn og er altså det tætteste, vi har på en afgørelse om afstand.

9. Hvad sker der, hvis et solcelleanlæg producerer mere strøm, end adressen kan aftage?

Den overskydende strøm kan sendes ud på nettet. I det tilfælde skal kommunen betale indfødningsstarif og tilslutningsbidrag. Beløbene kan ses på Energinets hjemmeside og afhænger af, hvor i landet kommunen er. Strømmen kan også forbruges eller lagres på forbrugsstedet. Den eneste umiddelbare konsekvens af det er, at der ikke er nogen overskudsproduktion, der kan sælges. Solcelleanlægget skal stadig selskabsudskilles. Afregning for forbrug og produktion sker efter forskellige afregningsmodeller, alt efter hvad solcelleanlægget er godkendt til. Der kan være tale om timebaseret nettoafregning, øjebliksafregning eller årsbaseret nettoafregning. Energistyrelsen forklarer på deres hjemmeside, at en timebaseret nettoafregning betyder, at der vil ske en modregning af produktion og forbrug fra det kollektive net inden for en time. Køb og salg af el for egenproducenten vil både for produktionen og forbruget blive målt på timebasis, og der vil være tale om enten et nettoforbrug eller en nettoproduktion inden for en time. Ved øjebliksafregningen skal produktionen bruges i samme øjeblik, som der sker produktion. Den overskudsproduktion, der ikke forbruges i øjeblikket, som den produceres, skal som udgangspunkt sælges til en produktionsleverandør. Man kan ansøge Energistyrelsen om at få solcelleanlægget flyttet til en anden afregningsgruppe.

Dato: 9. februar 2023

Sags ID: SAG-2022-04159
Dok. ID: 3329555

E-mail: LCBJ@kl.dk
Direkte: 3370 3652

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 6

Dato: 9. februar 2023

Sags ID: SAG-2022-04159
Dok. ID: 3329555

E-mail: LCBJ@kl.dk
Direkte: 3370 3652

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 6

10. Kan vi så trække den overskydende el uden at betale elprisen?

Nej, hvis produktionen ligger ud over de interne net, skal man betale elafgift. Selve afregningen afhænger af afregningsgruppen i nettoafregningsmetoden, som er beskrevet ovenfor.

11. Skal kommunerne løfte opgaven med moms og afgifter på lige fod med private virksomheder?

Ja, når solcellerne er selskabsudskilte, har kommunerne en opgave i selskabet med fakturering af el, bogføring, momsregnskab, årsregnskab og skateregnskab, revision, samt aflønning af eventuelt ansatte. Afgifterne skal afregnes, uanset om solcelleanlægget er selskabsudskilt.

12. Regeringen lovede at sætte elafgiften ned til 0,00 kr. Er det sket, og gælder det også kommunerne?

Regeringen har indgået en bred aftale om vinterhjælp for at afbøde de stigende energiregninger. Det betyder, at elafgiften er lempet til EU's minimumssats i seks måneder fra 1. januar 2023. Elafgiften er således 0,8 øre pr. kWh frem til andet halvår i 2023.

13. Kan man sætte solceller op på alle tage?

Nej, det er en god idé at lave en foranalyse af, hvilke tage, der er egnede til solceller. Der kan være statiske forhold, der gør, at taget ikke kan bære solcellerne, eller at solcellerne ikke kan sættes fast. Derudover skal bygningens brandskel overholdes hele vejen op på taget. Flere kommuner har også lavet en analyse af tagenes hældning, arealer og den potentielle solindstråling.